

SLOVENIA

Izhaja po trikrat na teden in
slobo v torek, četrtek in soboto.

NI mi nleer anano, koliko resnice je v tem izreku, ali piše so, da nte ni obo stranci tolko navskrliž, da ni mogoče nikakoršnega. srednjega mnenja, nikakoršnega združenja. Če tudi katera stranica včasih kaj odjenja, so

„Schreckensherrschaft unter Hohenwart“. Koliko so žrili vbozega Don Karlosa, ki je bil vendar skozi in skozi poštonjak, tor je svo- boščine soveranih provincij, kjer je imel oblast bolje spoštoval, nego liberalni centralisti v Madridu. Vendar so tega moža čifutaki listi tako očrnil, da ga je von svet imenoval raz- bojnika; akoro so rekli, da je žive ljudi jedel. Njegovega brata pa so študenti v Gradu grdo napadli. Prostomavtarji ne trpé nobenega vla- darja, nobenega zbora, ki jim ni popolnoma vdan.

Nikjer ne ustavna svoboda bolj ne spo- štuje, kakor v Belgiji; vendar so liberalci toliko časa lajali nad belgijsko vlado, kor je bila slučajno katoliška, da je konečno vendar večino zgubila in odstopiti morala. Pa ni nam treba tako določ so- gati, naj imamo zgled doma. Kranjski deželni zbor, dokler je bil v naših rokah, bil je tri v peti prostomavtarskim ložam. Kakor je Ka- ton vedno penavljaj: „Ego autem censeo, Car- taginem esse delendam“ — jaz pa mislim, da ne mora mesto Kartaga pokončati, — tako so tudi liberalni listi v Avstriji na povolje lože vedno kričali: slovensko-katoliška večina kranj- skega zbora so mora uničiti. Z nezastljanim pritiskom so jo to reči zgodilo. In ako ne bi bili lani zamagali liberalci, loža bi ne mirovala, poklicala bi von pakei na pomoč zoper narodno večino.

Čemu uplijejo po ruski ustavi? Človek bi mislil, če Rusi ruskim absolutizem ne boli, koliko menj bo hotel čifuta ali prostomavtarja na Du- naju ali v Londonu. Od kod pride tolika skrb za ruski narod, ki po besedah teh pisnov to ilkanj hrepeni (?) po liberalnih državnikih in govorilcih a la Glinka, Herbat, Kuranda? Tem ljudem je le na tem ležeče, da bi ne liberalni strup tudi v Rusijo zatronil, zato zahtevajo svobode bogokletja in proganjanja ter zanne- hovanja Kristove vere; po parlamentu pa upi- jejo, ker mislijo, da ne bo tudi v ruski parla- ment učanoma liberalna večina stlačiti dala, tako da bo potem loža celo Evropo v oblasti imela. Vse upitje in psovaje Rusijo izvira le od tod, ker ne je Rusija, čeravno pravoslavna, vendar trdno držala krščanskih načel, ki so pa liberaluhom gujanoba.

Avstrijo imajo že v postli, in je ne bodejo z lepa izpustili, zato homo morda še trde boje imeli, prej ko ne država tako vredi, kakor bi bilo Božji in človeški pravici najbolj primerno.

vendar druga ne zadovolji. Vanka teh dveh strank ni po svojo prizadeva cerkev povzdigniti iz životarjenja, ali nijedna nič ne opravi, kor je nemogoče ruske cerkvi, kakor takej vdihniti pravo življenje in ker jedna stranka podere, kar druga napravi. Vsa preostrojevanja in vse novotarje v duhovščini, katere so se do zdaj pojavile, neniho na nobi znak razpršitve in ne- donedonosti.

Tako se je n. pr. po želji naprednjakov vvelo volilno načelo; ali te volitve ne tako zelo omejene z oblikami starega ponlovanja, da nimajo nikakoršnega praktičnega pomena; ona podeljajo le gradivo za razne iseljone. Odpra- vili so se dijakoni, a duhovščina zato ni nič bogatejša. Pravo votopa v duhovniški stan in iz- stopa iz njega, pravo duhovnov vdovec so v drugič očrnil — so še nerazrečena vprašanja.

Najbolj ne pa ta razpor razvidi pri raznih ponkuših prestrojitvi duhovna sodišča. Krivo- nodje duhovnih konzistorij so prišlo že v pre- govor. Vsebi v ta odživni cerkveni organizem nova načela je neogibno potrebna. Zato se vdanih ustanovi kakšen odbor; odbor izda po kakšna

Duhovniki v političnem življenju.

Maogo in mnogo se je vže pisarilo o tem kako bi se moral duhovnik ponášati v zade- vah političnih; ali se sme on tudi dejansko boriti na političnem polju. Tudi „Slovenec“ je v svojih prejšnjih letnikih marsiktero krepko in čvrsto besedo o tej zadevi upregovoril. Ali ker smo dobili ravno sedaj nekaj važnih ho- sedi pred oči, ki jih je izustil učen mož, smo se namenili podati je v „Slovenec“ svojim šli- tateljem, da se prepričajo, kako sodijo o tej reči veljavni možje. — Nadškof vostanulster- nki, kardinal Manning dal je na svetlo l. 1871 knjižico pod naslovom „Štiri velika zla naših časov.“ Predstavljena kmalu v nemški jeziki ima na strani 107 o naši zadevi to le zani- mlivo stvar:

„Navadno goslo naša doba je, da vera in politika nimata nič skupnega; vsaki dan ali- šimo, da sta cerkev in politika ločeni, da moč njuna ne vlada nikaka notranja zveza; da je cerkev občanskim avtoritetam v poslednji in najvišji instanci podvržena; da morajo dr- žavniki hoditi svoje poti, duhovni pa in škofje, ki se bavijo o političnih vprašanjih, da preko- račijo svoje svoje brlgo, svojega delovanja.

„Ali želim — tako govori kardinal svojim poslušalcem — da ne v imenu krščanstva, marveč v imenu zdravega razuma promišljujete za trenutek naslednja vprašanja. Ali ne velja pravni zakon tudi ljudem ravno tako, kakor enemu izmed teh tlašč? Ni li uravnavo za vol- narod isto, ko za ono onobo? Če posamno ljudi, od prvega do zadnjega vože pravni za- kon, so-li narodi in države od tega uravnega zakona izvezeti? Je-li mogoče soditi, da so posamniki dolžni podvreči se uravnemu za- konu, narodi in države pa, da ona voz ne do- seže? Če so knočeje dolžni upolnovati evange- lji in slušati cerkev, knoze in kralje pa naj bi ta dolžnost ne zadevala? Je-li božja postava dana edino le za ravne in neubene, in ne tudi za učene, zakonodajalne, vladalne moči?

Jaz tedim narebo: poslednjiši (zakonoda- jalne moči in vlado) imajo poleg uravnih za- konov mnogo več odgovornost za svoje do- lovanje. Kaj je pa povod uravnemu zakonu? Nantat je vlad razuma in krščanstva, vlad prirojenega spoznanja, ter iz spoznanja vzno- senega in obdarovanega s krščanskim razodo- njem. Komu pa je oddano v varstvo krščansko razodenje? Apostoljni in njihovi nasledniki ne

varhi božjega razodenja; njim je rekel odre- šenik: „Pojdite in učite vse narode — učite jih spolnovati vse, kar koli som vam zapovedal.“ Kdo je toraj duvaj uravnega zakona? Apostoljni in nasledniki njihovi. Kdo so ti nasledniki? Pastirji cerkve božje. Zapoved toraj, katero jim je spolnovati naložil, ne strinja v nobi verskih nauk, ampak tudi uravne; tom pa niso podvrženi edino posamniki, marveč tudi narodi in države, kakor tudi oni, ki šroz njo gospodujejo.

Oni, ki utli o veri niti o politiki mnogo misliči ne morejo, imenujejo odločitev vero od politike — prazno blebotanje. Zopet drugi pa, ki razmere dobro umejo, ki pa po svojem poklicu morajo drugače govoriti, pravijo, da je brezbožno ono govorjenje, da je apostazija, t. j. utrjeno za- nikanje pravice, da krščanski pravni zakon vse ljudi v istej meri vože.

Kaj drugoga pa je politika, nego vedno razširjanje uravnega zakona, in njegov vpliv na druževnost, na skupnost ljudi v njihovem druževnem življenji pod javnimi zakoni. Oni zakon, ki velja posamnikom, vože tudi rodline, in oni ki vože rodline, vrodajo tudi državo. Zakonodajalstvo je uravnemu zakonu ravno tako podvrženo, ko vsak posamnik, vsak navadni človek, ki se ravna po državnih po- stavah.

In zato politika, ne samo, da ona ni od vero odločena, marveč ona dela čast uravnemu zakonu. Politika ni nič drugoga, nego aplika- cija uravnega zakona na javno druževnost ljudsko, na občno delovanje narodov, na za- konodajalno moč vladajočih in na konečno moč kneževsko. Iz tega stališča torej bi se reklo verstvo ločiti od politike toliko, ko du- hovnika razum zakristije povsodi omejit, bilo bi to upiranje sveta proti božjim zakonom, — želja otrasti jarem Kristanov. Kristus je kralj sveta, katerega ni je kupil s svojo krvijo. Za- toraj bo tudi božji sodnik razsodil dela kra- ljev in knezov, zakonodajalcev in celih narodov, — vse kar koli je kdo učinil.“

Beseda te ne dosti jaane vsakemu mlado- čemu dosti razumljivo; ne treba jim toraj po- jamovanja.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 20. decembra.

Prizadevanje zboru je 18. t. m. vladi dovolil pobiranje davkov za prvo četrtletje

dva volikanska zvezka načrtov, v katerih so povnodi prav razko kazeta omenjena nazora. Načrti so pošiljajo kanonistom v protos in arhijerejem v potrjenje; in posledica — ? Vse to ne složi v arhiv in čaka kakšnega polovičar- utega odloka, v podobli stare zaplate na raz- capanej obloki.

To, o čemur som zdaj govoril, velja le o inteligentnej, menčaj duhovščini. Navadna du- hovščina ne pa ne brlga štito nič za ta razpor. „Lutinski Mlč“ 20. novembra opisuje poslednje tako-le:

„Solniki duhovni so pravi avtomati, stroji, ki poje ali šita „svetli Bože“ zmireni po jed- nakiem kopiku. Nomi interes in vođji razvitek v vednostnem področji so zanj tabula rasa. Vse njegove misli, vse njegove prizadevanja merijo le na to, da bi opravil več plačanih molitev, da bi kralil več otrok, da bi poročil več bogatineev, da bi pravi čan pobral biro lid; in kratka, prizadevanja solnkega duhovnega ne pomegajo moč štito osebnih interesov. Njegovi dohodki so prav ravni in smo se reči, da živi vsak bolj ali manj premožni kmot ugodujo v

gnotnem ozru... Pri tacihi okoljščinah ni toraj šudno, ako se duhovnik spremeni v av- tomata, če pomislimo, da se dostikrat še takti, ki ne so pravilno odgojili in romo omikali, zgubé v skrb za vsakdanji kruh tor ne ne menijo za svoja propričanja in ideale in niso v uravnem in vednostnem ozru nič bolj kakor solaki duhovni. Duhoven ni izumil nehoti razne vrste molitev ali iznajde kakšne prikazni

In to ne smi štetoj takoj v greh. Ravno tako brez vzroka ne dolži naše duhovenstvo v odr- tiji kmotov. V nekaterih naših stolščih ča- nikih se voščkrat štita popliti tacihi odrtiji. A vodi, štitatej, to ne dela iz neobhodnosti, iz skrajne potrebe našega duhovenstva in če pri- merjamo odrtije v grehih in kopejtkah s tatvino stotin in tlaščev rubljev v prošlej vojniki, s ponarejanji manje, a sloparjanji raznih ko- ljufov, ki ne sedeti zadnji čan na uodnoj klopi, potem ne ti polkaže volikanski razloček: tam ne odra iz skrajne potrebe in bednosti, tu pa sloparijo taki, ki imajo vsaga dosti, samo iz strasti k dobičku...“ (Dalje sledi.)

1870 in izdajo 30 milj. gold. notne rente; izdaje 20 milj. gid. rente v zlatu pa je zavrgel.

Ministerski krizi poročajo nekateri listi, da bodo sedanje ministarstvo zopet obnovljeno, oni pa trdijo, da bodo novo ministarstvo sestavili grof Potočki, ki je bil tu dni poklican na Dunaj in se je včeraj podal k cesarju v Budapešt. Kteri imajo prav, tega nihče ne more vedeti in ne ostane nam druzega kakor mirno čakati, kako da ne bodo od ustavovorne stranke pričeto homatije razvile.

General Filipović bil je v Pragu 18. t. m. jako slovesno sprejet. Cesarjevič Rudolff sam je bil prišel na kolodvor pozdraviti generala, katerega so pričakovali častniki, župan z vaami mestnimi odborniki, deputacija hrvaških dijakov in nebrojno število najodličnejšega ljudstva. Župan je generala pozdravil jako prijazno in se mu zahvalil za čast skazano Pragu, ker se je po slavni vojniki zopet povrnil tje nazaj, ter je ob enem izrekel željo, da naj tudi v prihodnje mestu ohrani dosežani blagohotni spomin. General je odgovoril da ne je rad povrnil med praško prebivalstvo, ki se je vedno odlikovalo svojim redoljubjem in požrtvovalnostjo proti cesarski vojni. Izvohtev za častnega medčana ga jako vnetil, ker ne se s tem tako zelo počastilo njegove majhne zasluge. Hrvatska deputacija mu je izročila srobru laborov venec in general ji je priporočal redoljubno delovanje na korist državi. Zvečer bila je bakljada in razsvetljava podkopja generalne komande. Ljudstva se je vse trlo in zrak je odmeval od gromovitih živio-in slava klicev, ko se je prikazal Filipović in je godba zaigrala cesarsko pesem. Ko se mu je predstavilo vojaštvo, zaklical je polkovnik Kuhn: Njegovi pravzvišenosti, zapovedovalnemu generalu feldzeugmeisteru Filipoviću, zmagovalnemu vojnokovodju druge armade, osovjetlju Bosne, gromoviti, trikratni živio! Pri veliki gubeči vrtilo se je vse v najlepšem redu.

General Novaković postal je tajni svetnik.

Bošenski begunci upravljajo domu, čeravno je mraz silno hud in trpi veliko pomanjkanje ter jih v Bosni še za plačilo ne morejo spraviti pod streho. Med potjo je do Kantajnice zmrazilo več ko 20 ljudi.

Vnanje države.

Anglija in **Rusija** sta nekoliko prijaznejši; Rusija je svojo poslanstvo poklicala iz Kabula domu in je obljubila, da boče tudi iz Turčije svojo vojno poklicati domu, kakor velava berlinska pogodba. Anglija pa ne zanpa kaj Rusiji in je Turčijo pripravila, da bodo trdnjave v Erzerumu razštrle in pomnožila. — V zboru angleški bil je prepir, kdo da naj plača stroške afganske vojske. Vlada je rekla, da jih mora plačati Indija, zaradi katere ne je vojska prišla, namproti pa ne trditi, da jih mora plačati tisti, ki je vojsko napovedal, to je Anglija. Obveljal je vladni predlog. — **Kralj Sir Ali** hoče neki naprositi ruskega cara, da bi posredoval med njim in Anglijo.

Rusija ne poroča, da se ne s vaškonom pričelo novo obravnavo zaradi katoliške cerkve na Poljakem, ki obetajo sroden vupel. — Dalje se naznanja, da boče sar do sodanje okrajno zantopo združiti v državno zborstvo. To se nam ne zdi nemogoče, omenja „Reform“, bi morali pa to imeti za nabo znanje, da bi tudi na Runkem razhajanje študentov dalo povod k spremembi vladne sisteme. Kakor poroča neki vladni list, pokazala se je pričetkom tega meseca nekaka nevolja med

dijaki zdravniške akademije v Petrogradu, ker se je boje ustavilo podučevanje na vsedilšču Markovskem. Posebno hudo je med dijaki vrela 12. t. m. in neka deputacija je šla vodja vprašati, je li na pismo, katero so izročili carjeviču, došel kak odgovor, in kaj se je zgodilo z dijaki, ki so bili zvečer 10. t. m. prijeti in zaprti. Pri vodji bil je ravno mestni načelnik Šurov, ki je opominjal dijake na nepostavnost njihovega ravnanja, ter jim priporočal, da naj se razidejo. Ker tega niso hoteli storiti, prišlo je pol švadrona žandarjev, ki so vjeli in v karni mostavskega polka zaprli 142 dijakov. Da bi se bilo pri tej priliki študenti grdo ravnavali, boje ni res, samo dva sta se nekoliko poškodovala na nogah, ker sta padla.

Izvirni dopisi.

Od Soče, 18. decembra. (Taboj našel) Glasoviti glavar gorških rogoviležev za „Italijo Irredento“, znani Taboj je iz zapora pri sv. Antonu v Gorici pobegnil, in sicer v bližnji Videm. Popihal je jo v noči med 16. in 18. t. m. Marširaj se o tem slutiti, kako je je pri 4 zaprtih durih in vojaški straži in drugih čuvajih kar tako urno popihati mogel, da se lahko zdaj v post amejal Brež ko kaj več o tem iz pravega vira pozvem. Vam po dopisu sporočim in še marširaj, kar semkaj spada in je s tim manj ali bolj v zvezi. Za zdaj bodite s to kratko pa grenko — za dotično podljudsko čuvaje onodopolno — novico zadovoljni. Bog!

iz Ljubne, 26. listopada. (Razno no-vice.) Nekoliko tednov me ni bilo v Ljubi in glej, ko zopet v tisto „marširam“, se je videlo za veliko „halbellindrov“ in vank vrsto zahodne oblečenih. Bila je že Narodna karavana in brali so se naplaj: gostilna Potara, Merovanoviča itd. Rokodelci in kramarji z vsako bažo so bili že prišli semkaj kruliti ali inkat, še celo fotograf je že bil tukaj, ki še najbolje stoji, samo da mu neugodno vreme vedno nagaja. Vse to osebo so bližnji Dalmatinci. Miš je veliko še praznih od v zadnjem boji ubitih turčinov in se dajejo v najem. Se vč, da bi bilo veliko popravljanja in stroškov treba za opravo, ker bi se vedina morala neboj pripeljati; tukaj se namreč še ene poštene misle ali stola ne dobi. Po gostilnah je jedilo zelo drago, poslužiti si moramo le od špehom in žnopaem. Pričakovali je bilo, da bo naš polk iz Bosne proutavljen, ker je imel mnogo črpel, ali pričakovanje se ni izpolnilo in Kuhnovi še ostanejo ljudmi skuhujam izpostavljeni, ker tukaj je huda zima in huda burja; zadnjič enkrat je razsnela vse strehe iz „tor-loy“, tako da so morale straže utiti, drugače bi bila še to razmetavala po počinah. Tudi vročinska bolezen se je priklatila v bolnišnico in vsaki dan se niti, da katerega odnesejo; preve tri so sicer pokopali slovesno z godbo, zdaj pa vse na tihem, da se osepnost ne zve-klja. Vzrok to bolezen je pravou velikoga trpljenja, katero ima vojak prentati, še posebno nesnaga po mestu; gnoj leži po ulicah, v katerih ni nobenega kanala. Za mnogo morajo zdaj vojaki skrbeti, da ne bolezen še v stanovanja ne priklati; gnoj, ki ga Turčinu popuščajo, nudi vojak na strani in pljenitji kopajo kanale. Še celo cento delat so morali vojaki hoditi. Po se je zdaj opustilo. Postolja naša se je zdaj vni toliko zboljšala, da je malo slame; tudi koca smo dobili, ali za zdaj le polavico za enega moža, tako, da bo treba večkrat v prsto nopati, ker drv je komaj za menaše,

ktero le na konjih donajajo; ker se voziti ne da in se gozdi prav oddaljeni.

iz Ljubne, 6. decembra. (Zadnji danovi listopada in prvi dan grudna v Ljubi.) Že pred nekoliko dnevi so prišli novinci na popirju k stotnikom, in ob enem tudi povelje, da se po odpustu starejši vojakov ima za tiste prostor narediti. Ogibajajo, katero in koliko jih bo ta sroča doletela, je bilo zadnje dni odno govorjenje med vojaki in marškeri se je pričeval izvoljenim, kteroga upauja je bilo zastoj. Število odpuščenih je bilo do zadnjega duova skrivnost, tako da se je polastila sročnih provolika radost, proutarjenli pa še veča žalost. Prišel je zadnji dan listopada, na katerem je bila skrivnost odkrita. Sročen dan za tiste, ki so bili postavljeni na domico, polu tužnost pa za vse druge, katerih upanje je splavalo po vodi, in jim je za zdaj odklenkalo, viditi v kratkem ljubo domovino in vse, kar je komu drago. Zvečer tega dneva ni bilo treba nobenega več vprašati ali boč šel na „urlaub“? vsakomu se je bralo na čelu, posebno tistim, kterim je došlo povelje, drugi dan razkropiti se po de-želi ter marširati, nekteri v Glamoč, drugi pa v Zupanjac. v Kupres, Suta, Borovo glavo, Htan prolog itd. Nam tedaj je še bolj sroo tolklo; dastravno niso bilo v Ljubi nobeno nebea, imamo vendar vedno v tolažbo pred očmi dalmatinsko mejo, katero so nam zdaj krili drugi hribi, ko nas onoda nahaja po raznih kotah zapuščeno Bosno.

Drugi dan 1. decembra je bilo treba postavljenjem zgodaj pričeiti, ker povelje za odhod v zgorej imenovano kraje je bilo ob oami uri. Kakodna je bila ločitev, si moro li misliti tisti, kteri vidi in poprej tudi že nam aktual, kar nam je bilo odmerjeno. Upam, da častitim bralcem ne delam nadležnosti, ako po svoji zmožnosti nekoliko popišem, kar sem sam vidil. Postavljenjo je bilo raznih načinov. Tu sta si ušla v roko dva, ki sta si bila tovarša in drugi drugemu v tolažbo ob danu, ko smo utali nasproti ojetim handžarom in toči kro-gebi, rekod: sročno, morebiti se ved ne vidiva; tam se zopet dva postavljata, med kterima je značajna edinstost sklenila pravo prijateljstvo, edino vnelja tega avota. Dalje je stala tropa okoli v sredi stajedejga sročnega vojaka, kteremu so naložili obilo pozdravljenj v domači kraj, kteri kot vseh nadlog rešeni tovarš jo nasprotno tolažili množice globoko zamitljenih, da tudi njiu akoraj hoče priti sročni čas. Med tem ločenjem so se nahajali tudi cesarini, novačanti, sorodniki, celo bratje, kterim je mnogo ustno postavljenja zamarila prevelika žalost, edino, kar jim je bilo mogoče govoriti, je bilo: Pozdravi očeta in mater ali tega in onega. Da se ne solze prolivalo, ni bo vank verjel. Ker zaradi različnostih stanovanj in kratko odmerjenega časa ni bilo mogoče vankemu po svoji želji se postloviči, naj ni bo dovoljeno naprošenemu tudi od več družih, da v imenu vseh še tu ostalih to dolžnost in sočutja po „Slovenon“ polnufjem, ozroma izrekam. Pro-drugi tovarši in vojaki, ki ste pred nami zagledali tuč avota, valod domar vas ja doletela sroča, pred nami ne vrtili k svojimi ljubim; vi val, ki niste trepetali pred gromom in tro-alkom, pred režljajnem in lenkotanjem sročja najhujšega sovrašnika in njegovega divjega krika, pri Rogolji, Jajeli in Ljubi, tamuž s nami vred pokazali, da smo vredni nasledniski naših predhodov; vi val, ki niste umrvali, ko so vas trlo lakota, žeja, pomanjkanje požitka in neštivilno vrenonskih neugod, tamuž s nami vred trpeli voljno vse za blagor ju-

goslovanskih bratov in razširjatev slavne avstrijske države; vi vsi, ko so se drugi oddelki pred nami vrnili v svoje domačije, ki zgoraj imenovanih nezdoljivo manj in nekteri celo nič prestatu niso imeli, in niste kazali nobene nejevolje, in tako z nami vred popolnoma zadostili vladarjevemu klicu — hodite torej srečno in varstvo od zgoraj naj vas vodi po srečni poti v domovine mili kraj. Porabite poskušnje svoje, ki ste jih tukaj pridobili, v podučevanje starejših od nas in v poduk mladine, na katero bi imelo upanje v raznoternem oziru stavljeno biti. V zahvalo za vse prestatane težave boste dobili razun „vojne svetinje“ še posebej znami vred srebrni križec, za katere nabirajo blago turškega jarma rešeni krščanski Bosnjaki; malo sicer, toda toliko dražji in ljubši spominek, pri kterega prejemu, naj bo pozabljen ves trud pozabljena sloherne težava. Z Bogom torej in Bog daj, da bi se skoraj vsi, ki se še tukaj v puščavi potikamo, na Kranjskem osebno pozdravili.

Vaš rojak M. G.

Domače novice.

V Ljubljani 21. decembra.

(Velikanska v ognju pozlačen križ), namenjen za kapitelso cerkev v Novem mestu, imeli smo ta teden prilliko videti pri tukajšnjem pasarju Kaiserju. Križ bo res krasen klinč letos s kositarjem pokritega stolpa omenjene cerkve. Visok je do 3 čevljev, širok pa čez 1 čevlj. Izdelal ga je tukajšnji kotlar Schwingshaktl, v ognju pa izvrstno pozlatil pasar Kaiser, ki je za to pozlatenje porabil 41 cekinov. Cena križa je okoli 700 glđ.

(Valavazorjevo kroniko) prišel je to dni na svetlo 47., to je VIII. knjige 7. snopič, ki nadaljuje popis o svetnikih, patriarhih, škofih, redovih in farah na Kranjskem. Klinčate ga dve podobi, namreč procesija s sv. Rešnjim Telesom v Št. Petru pri Komendi in cerkev Matere Božje na Blejskem jezeru.

(Odborova seja Maticne 18. t. m.) se je vdeležilo, 16 domačih in 1 vnanji odbornik (g. Svetec). G. predsednik dr. Bleiweis omenja blagodušnega ravnarja g. Petra Kozlerja, ki je Matici podaril svojo knjigarno. Odbor mu izreče zahvalo in sklone poslati mu tudi še zahvalno pismo. Gosp. tajnik poroča o pritožbi „Narodne tiskarne“, ki pravi, da je bila njena ponudba za tiskanje Maticnih knjig ceneja od ponudbe tiskarne Blaznikove pa se je vendar prva zavrgla, druga pa sprejela. Odbor je spravidel, da je bila glede v razpisu zahtevanih pogojev ponudba Blaznikove tiskarne za 50 kr. ceneja pri polji, kakor ponudba „Narodne tiskarne“, ter je bila zaradi tega tudi sprejeta. G. tajnik na dalje poroča, kateri spisi so Matici došli, in kaj se je posameznim spisovateljem odgovorilo. — Prošnje nekterih zavodov, da bi se jim brezplačno podarile dosedaj izdane Maticne knjige, se ušlišijo s to pogojo, da se morajo dotični zavodi za naprej pisati za Maticne ude; prošnje posameznikov se večidel zavrzajo, ob enem pa se naloži odseku za izdavanje knjig, da naj preiskuje in v oni priložnih odborovih sej poroča, kako naj bi se v tem oziru ravnalo. — Učiteljskemu izobraževališču mariborskemu se je odgovorilo, da zamore dosedaj izdane knjige kupiti po tej ceni, kakor jih dobivajo knjigotržci, t. j. po 25% rabata. — Odseku za izdavanje knjig se izroči: a) Slovenska logika, katero spisuje in Matici ponuja g. prof. Križan; b) pismo o Krisogona Majerja in c) od g. Šrabea ponujeni spisi o glasoslovju. — Zgodovina starega voka

za višjo gimnazijo, katero je Matici ponudil prof. Jesenko, se za zdaj še ne sprejme, ker ni upanja, da bi se na naših šolah še tako hitro slovenski predavala zgodovina; če bi se pa to doseglo po nekterih letih, bi bila knjiga že zastarela. Sklene se tedaj marljivemu g. pisatelju to naznaniti s prošnjo, da naj spisuje krajše zgodovinske članke za Maticni letopis, ter skuša na dan spraviti zgodovino novejšega časa za nižjo gimnazijo, da bodo manjši njegovi zgodovinski 3 deli dovršeni. Iz denarnih ozirav Matica ravno tako ne more sprejeti jako zanimivega spisa prof. Steklasa „Ruska povest, stara doba“, pač pa se sklone skrbeti za to, da bi se izdal po českem naučenem slovniku znanstveni spis o Rusih, kakoršnjega imamo že o drugih narodih slovenskih. — O knjigah odločenih za letošnje leto poroča g. predsednik, da se bodo zadnji snopič Letopisa nekoliko zakasnil, ker se v njem nahaja spis o Bosni in Hercegovini, kterega hoče spisovatelj g. Navratil vrediti tako, da se bodo v njem nahajali že zadnji dogodki in prihod bosenske in hercegovinske deputacije na Dunaj. Slovensko-hrvatska slovnica je že natisnjena in se bode iz Zagreba, kjer se tiska, že skoraj poslala v Ljubljano. Gosp. pisatelju prof. Marnu v Zagrebu se odloči 25 glđ. za tiskano polo in 25 iztisov slovnice, da jih razdeli po svojem mnenju. (Konec prihod.)

(Odpovedno hearte) za novoletno vošilo se dobivajo po 50 kr. v prodajalnici g. Karingerja na Velikem trgu.

(Občni zbor narodne šitalnice) bode po vočletni navadi na sv. Štefana dan, 26. dne t. m. dopoldne ob 11. uri v šitalnični dvorani. Program obravnavam je sledeči: 1. Nagovor predsednikov, 2. poročilo tajnikovo, 3. poročilo blagajnikovo, 4. nasveti posameznih društvenikov, 5. volitev dveh pregledovalcev za šitalnični račun, 6. volitev predsednika, blagajnika in 15 odbornikov.

(12 lepih ovnov) je v soboto zvečer iz Ukve na Koroškem došlo družbi kmetijski v Ljubljano. Velika hvala gre za to preč, gosp. župniku Škarbini, ki je zopet letos oskrbel navedene ovne izvrstnega Koroškega plemena, po katerih, če gospodarji s njimi umno ravnajo, se mora mnogo zboljšati naš domači rod.

(Na božični večer) v Trstu ne bo o polnoči molitev in maše, ker se bojó, da bi Lahoni kaj ne rogovili. Škof so zaukazali, da naj se slovesne molitve odpojo v torek ob 4. uri popoldne.

(Nekaj rezervistov) 7. in 19. lovskega bataljona je včeraj in predvčerajnem zopet iz Hercegovine došlo v Ljubljano.

Eksekutivne dražbe.

20. decembra: 8. Lovce in Dohove v Ljubljani. 8. Červan iz Bole Cerkev, v Novem mestu. 8. Hron z Rebra, v Žužemberku. 8. Bradjih iz Velikoga Polja, v Vipavi. 8. Kapler z Veljopolja, 8. Jurčič iz Prušne vasi, v Kostanjevici. 2. Kosmatin iz Dvorja, 2. Počar iz Tlačenec, na Brdu. 2. Jenko iz Prevoj, v Kranju. 2. Zalar, iz Korošec, 2. Škorbec z Podgoro, 2. Ravšol iz Starega trga, 2. Stele iz Št. Vida, 2. Žnidarčič iz Bloške polce, vsi v Ložu. 2. Videli iz Trnja v Postojni. 8. Gole iz Kaple vasi v Mokronogu. 1. Jerman iz Jazera, 1. Ulo iz Dolnje vasi, oba v Logatcu.

24. decembra: 2. Bratovž iz Loxie 8. Kodala iz Budanj, v Vipavi. 8. Anzele iz Studenca, v Ložu. 8. Lamprecht iz Žirov, 8. Velikunja iz Brdunje Kanomije, v Idriji. 8. Šuklje iz Bušine vasi, 8. Hamlan iz Bojane vasi, 2. Bušinič iz Božnkova, 2. Požak iz Rozalnice, vsi v Metliki. 2. Lavrič iz Treboj, v Kranju. 2. Kračovic z Vrhnika. 2. Leben iz Polhovoga gradca, oba na Vrhniki. 2. Žoloznik iz Goronjo lakulca, in Dolinar v Mokronogu. 8. Šabec iz Bole v Postojni. 1. Podrekar iz Pottmura v Radolici.

O božiču pride na svetlo knjiga
„Dr. Bleiweisova svečanost“
slavljena dne 18. in 19. novembra 1878.
v Ljubljani.

Opisal po svojih stenografskih biljočkah
Anton Bezenšek.

Razen točnega opisa svečanosti doniša knjiga vse važne govore in zdravice od besede do besede v slovenskem, hrvatskem, českem in bolgarskem jeziku itd., pa tudi prav lepo in verno sliko dr. Bleiweisovo, ter njegov životopis (spisal prof. dr. Celestin).

Zavolj svoje elegantnosti je ta knjiga prav primerna za božična in novoletna darila. A sploh kot lep spominek naše velike narodne svečanosti na bi smela manjkati nobenemu izobraženemu Slovencu!

Cena s poštnino 60 kr. — Naročuje se najložje s pošto nakaznico pri

uredništvu
„Jugoslav. Stenografa“
v Zagrebu.

(Dobiva se knjiga tudi pri vaših knjižarjih po 70 novč.)

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajski cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. Tr. Rh. Comp. spleh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri točelnih zaprtjih, hemoroidih itd. Ta tinktura so vsake družini najgorkojo priporočila, ker jo že veliko ljudi zdravili k zdravju pripomogli. Stoklenica

podatkom o njeni vred volja 10.

2. Dr. Mora-ova zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni nezmožljivost, stoklenica volja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeereabguss) iz domačih, gorških malin, v stoklenici, ki drži 1 kilo — po 80 kr. — Tannu, ki voč kupi, še ceneje.

4. Anaterlinna ustna voda, stoklenica volja 60 kr., in zobni prah, škališca po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, škurkov in drugih mrdosa iz pravili darmitniških rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Hangerju:

1 stoklenica jagodite volja 10 kr.

1 stoklenica tinkture volja 20 kr.

Vnako naročilo so natanko po naročilu pripravi v zahtevanem stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, so rabi zoper škrofolje, škrofolusne kótno bolezni, sušico, kašelj itd., stoklenica volja 60 kr., in železofodilom 1 gl. Gospod G. Piccoli, lekarščar v Ljubljani. Kašelj in točeln zaprtja sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravniškem nametu tri mesce zavžival Vaše Dorschovo ribje olje z železofodilom. — Že po zavžitju nekoliko stoklenic sem čutil volike olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj hitro odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkojo priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janec Kiler, imenovni kaplan.

Pismana naročila s nasledovni: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, so točno izvišujejo proli poštomenu področju. (11)

Telegrafične denarne cene 20. decembra.

Papirna renta 61.45 — Stroborna renta 62.70 — Zlata renta 72.70 — 1880letna državna ponosila 118 — Bankine akcije 782 — Kreditne akcije 220.75 — London 116.65 — Beogra 100.10 — Cen. kr. cekini 5.57. — 20 frankov 9.30.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.